

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาร้ายพิบัติด้านการเกษตร

ปีงบประมาณ 2564 รอบที่ 2

จังหวัดอุทัยธานี

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาร้ายพิบัติด้านการเกษตร

จังหวัดอุทัยธานี

คำนำ

เนื่องจากสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติในปัจจุบันได้กลายเป็นภัยคุกคามร้ายแรงนำมาซึ่งความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินอย่าง และเป็นปัญหาซ้ำซากที่เกิดขึ้นเป็นประจำแทบทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยพิบัติจากอุทกภัย และภัยแล้ง เป็นภัยพิบัติที่ส่งผลกระทบในวงกว้างและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้ฤดูกาลแปรปรวนคาดการณ์ได้ยากขึ้น การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับสถานการณ์สาธารณภัยต่างๆ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ในปีที่ผ่านมา จังหวัดอุทัยธานีก็ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ไม่ว่าจะเป็น ฝนทิ้งช่วง ภัยแล้ง หมอกควัน อุทกภัย ซึ่งทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตรที่จะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีของจังหวัดอุทัยธานี จึงได้จัดทำข้อมูลเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร และการปฏิบัติงานร่วมกันของหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการป้องกันและบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติด้านการเกษตรที่เกิดขึ้น เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุทัยธานี

ผู้จัดทำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑

หน้า

บทที่ ๑ สถานการณ์ทั่วไป

๑. สภาพพื้นที่/ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดอุทัยธานี	๔
๒. ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัดอุทัยธานี	๕
๓. พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทานของจังหวัดอุทัยธานี	๖-๗
๔. แหล่งน้ำที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี	๘

บทที่ ๒ ความสำคัญของปัญหา

๑. ความสำคัญของปัญหา	๙
๒. วัตถุประสงค์	๙
๓. เป้าหมาย	๙
๔. วิธีดำเนินการ	๙-๑๔
๕. ระยะเวลาดำเนินงาน	๑๔
๖. หน่วยงานรับผิดชอบ	๑๕

บทที่ ๓ แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอุทัยธานี

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๑. ด้านอุทกภัย	๑๗ - ๒๓
๒. ด้านภัยแล้ง	๒๔ - ๒๗

บทที่ ๑ สถานการณ์ทั่วไป

๑. สภาพพื้นที่ / ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดอุทัยธานี

๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง

จังหวัดอุทัยธานี ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนล่าง บริเวณลุ่มแม่น้ำสะแกกรัง ซึ่งไหลสู่แม่น้ำเจ้าพระยาที่อำเภอโนนรรมย์ จังหวัดชัยนาท ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือตามถนนสายเอเชียประมาณ ๒๐๖ กิโลเมตร จากแยกเข้าจังหวัดอุทัยธานีตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๓ ที่บ้านท่าน้ำอ้อยประมาณ ๑๖ กิโลเมตร ถึงจังหวัดอุทัยธานี รวมระยะทาง ๒๒๒ กิโลเมตร

มีพื้นที่รวม ๖,๗๓๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔,๒๐๖,๔๐๔ ไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๒.๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๖๐ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมประมาณ ๑.๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๒๔ และมีพื้นที่นอกการเกษตรประมาณ ๖.๔ แสนไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑๖ ซึ่งในส่วนของ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมนั้น จะเป็นพื้นที่ในการปลูกพืชไร่ประมาณ ๖๖๙,๔๔๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๑ และพื้นที่ทำนา ๕๕๔,๖๐๘ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๔

๒) อาณาเขตติดต่อของจังหวัด

จังหวัดอุทัยธานี มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ หลายจังหวัด ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอชุมตาบง อำเภอลาดยาว อำเภอโกรกพระ อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอวัดสิงห์ อำเภอหนองมะโมง อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี และอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ และอำเภอโนนรรมย์ จังหวัดชัยนาท
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

มีลักษณะสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่หรือประมาณ ๒ ใน ๓ ของพื้นที่จังหวัดเป็นป่าและภูเขา มีความลาดเทจากทิศตะวันตก ลงมาทางทิศตะวันออก โดยทางทิศตะวันตกจะเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน พื้นที่ตอนกลางของจังหวัดซึ่งได้แก่บริเวณพื้นที่อำเภอบ้านไร่ อำเภอลานสัก และอำเภอห้วยคต เป็นที่ดอนสลับพื้นที่ราบ ด้านทิศตะวันออกของจังหวัด ได้แก่พื้นที่บริเวณอำเภอเมืองอุทัยธานี อำเภอหนองขาหย่าง อำเภอทัพทัน อำเภอสว่างอารมณ์ และอำเภอหนองฉาง โดยพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่ม จากลักษณะพื้นที่ดังกล่าวทำให้จังหวัดอุทัยธานีประสบปัญหาขาดแคลนน้ำด้านทิศตะวันตก แต่ถ้าหากปีใดมีปริมาณน้ำมากจะเกิดน้ำท่วมในด้านทิศตะวันออกเป็นประจำ

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศจังหวัดอุทัยธานี จัดอยู่ในลักษณะร้อนชื้น คือมีอากาศร้อนชื้นในช่วงฤดูฝนและแห้งแล้งในช่วงฤดูหนาว โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในฤดูฝน และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาวซึ่งแบ่งฤดูตามระยะเวลาได้ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ จนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศจะร้อนจัด ช่วงเดือนมีนาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม จนถึงเดือนตุลาคม โดยฝนจะตกด้านทิศตะวันตกมากกว่าด้านทิศตะวันออก เนื่องจากอยู่ในเขตอิทธิพลของมรสุมและดีเปรสชัน ฝนตกชุกมากที่สุดในเดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน จนถึงเดือนมกราคม โดยเดือนธันวาคม อากาศจะหนาวและแห้งแล้งมากที่สุด

๒. ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัดอุทัยธานี

จังหวัดอุทัยธานี แบ่งตามเขตลักษณะการปกครองท้องที่ ออกเป็น ๘ อำเภอ ๗๐ ตำบล ๖๔๒ หมู่บ้าน มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมืองอุทัยธานี ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๓ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๔๙ แห่ง

ลำดับ ที่	อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลา กลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
					ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล นคร/เมือง/ ตำบล	อบต.	ชุมชน
๑	เมืองอุทัยธานี	๒๕๐.๑๐๓	๓.๗๑	๒	๑๔	๘๖	๒	๘	-
๒	ทัพทัน	๓๒๓.๖๓๓	๔.๘	๑๙	๑๐	๙๐	๓	๔	-
๓	สว่างอารมณ์	๓๔๑.๔๔๑	๕.๐๗	๓๒	๕	๖๕	๓	๓	-
๔	หนองฉาง	๓๔๑.๑๘๑	๕.๐๖	๒๒	๑๐	๙๗	๒	๘	-
๕	หนองขาหย่าง	๓๔๗.๗๗๖	๕.๑๖	๑๐	๙	๕๓	๑	๕	-
๖	บ้านไร่	๓,๖๒๑.๔๙	๕๓.๘	๘๐	๑๓	๑๓๖	๒	๑๒	-
๗	ลานสัก	๑,๐๘๐.๔๕	๑๖.๑	๕๔	๖	๘๔	๑	๖	-
๘	ห้วยคต	๔๒๔.๑๗๕	๖.๓	๕๐	๓	๓๑	-	๓	-
	รวม	๖,๗๓๐.๒๕	๑๐๐	-	๗๐	๖๔๒	๑๔	๔๙	-

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอุทัยธานี

๓. ข้อมูลการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ ปี ๒๕๖๔

อำเภอ	ชนิดพืช				
	ข้าวนาปี (ไร่)	อ้อยโรงงาน (ไร่)	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)	มันสำปะหลัง (ไร่)	สับปะรด (ไร่)
เมืองอุทัยธานี	๘,๑๔๑.๖๔	๐	๐	๓๖.๗๕	๐
ทัพทัน	๑๘,๓๐๐.๑๑	๗๐๕	๑๕	๕,๑๙๗.๒๕	๐
สว่างอารมณ์	๕๖,๘๐๔.๘๕	๗,๗๑๑.๒๗	๕๕	๒๘,๖๖๑.๔๘	๐
หนองฉาง	๓๒,๐๒๔.๗๕	๖,๒๕๖.๒๗	๔๕๑.๗๕	๒,๑๐๙.๗๐	๐
หนองขาหย่าง	๑๑,๑๙๑.๔๙	๑๘๕.๕๐	๐	๕๖๕	๐
บ้านไร่	๑,๑๐๘.๗๕	๕๐,๒๑๑.๑๓	๕๕๔.๒๐	๖๗,๖๙๐.๑๖	๙๕๗.๐๕
ลานสัก	๑๔,๗๐๑.๗๕	๕,๐๒๖.๒๕	๖๓๙.๕๐	๓๓,๘๒๔.๔๐	๐
ห้วยคต	๒,๗๖๖.๗๕	๑๒,๘๒๕.๐๗	๑๒๒.๒๕	๒๗,๕๑๐.๔๔	๑,๕๑๗.๘๖
รวม (ไร่)	๑๔๕,๐๔๐.๐๘	๘๒,๙๓๐.๔๙	๑,๘๓๗.๗๐	๑๖๕,๕๙๕.๑๘	๒,๔๗๔.๙๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอุทัยธานี ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๓. พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทานของจังหวัด

จังหวัดอุทัยธานีมีโครงการชลประทานทั้งสิ้น ๔ โครงการ เป็นโครงการขนาดใหญ่ ๑ โครงการ และเป็นโครงการขนาดกลาง ๓ โครงการ พื้นที่โครงการชลประทานเฉพาะที่อยู่ในเขตจังหวัดอุทัยธานี มีจำนวน ๓๔๐,๖๐๑ ไร่ สามารถส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกได้ทั้งสิ้น ๒๗๗,๒๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๘๗ ของพื้นที่ทางการเกษตรทั้งจังหวัด การใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่ปลูกข้าวเป็นหลัก

อ่างเก็บน้ำ/เขื่อน/ฝาย ที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี

ที่	โครงการและจังหวัด	โครงการขนาด	อำเภอ	พื้นที่โครงการทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	อ่างเก็บน้ำทับเสลา จังหวัดอุทัยธานี	ใหญ่	ลานสัก	๒๘,๕๖๖	๒๕,๕๐๐
			หนองฉาง	๙๘,๑๑๙	๘๓,๕๐๙
			ทัพทัน	๔๐,๒๗๒	๓๔,๔๙๑
	รวม			๑๖๖,๙๕๗	๑๔๓,๕๐๐
๒	อ่างเก็บน้ำห้วยขุนแก้ว จังหวัดอุทัยธานี	กลาง	ห้วยคต	๘,๒๐๐	๘,๐๐๐
			หนองฉาง	๑๗,๓๕๐	๑๖,๖๐๐
			บ้านไร่	๔,๓๐๐	๔,๐๐๐
			ลานสัก	๙๕๐	๙๐๐
	รวม			๓๘,๔๐๐	๓๗,๐๐๐

๓	โครงการวังร่มเกล้า จังหวัดอุทัยธานี	กลาง	เมือง หนองขาหย่าง ทัพทัน	๑๓๖,๖๖๓	๙๘,๗๓๖
	รวม			๕๓,๖๘๗	๔๐,๖๔๘
๔	โครงการทัพคล้าย จังหวัดอุทัยธานี	กลาง	บ้านไร่	๘,๑๘๑	๖,๐๙๗
	รวม			๘,๑๘๑	๖,๐๙๗
รวมทั้งสิ้น		๔	๖	๓๔๒,๖๐๑	๒๗๗,๒๔๕

สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าของโครงการชลประทานอุทัยธานี

ที่	ชื่อสถานีสูบน้ำ	ที่ตั้ง		พิกัด		แหล่งน้ำที่สูบน้ำ จาก	พื้นที่ประโยชน์ นาข้าว (ไร่)
		หมู่	ตำบล	E	N		
๑	สถานีบ้านท่าซุง	๑	ท่าซุง	๑๑๒๑๒๙	๑๖๙๕๖๓๕	แม่น้ำสะแกกรัง	๑,๐๐๐
๒	สถานีบ้านวัดโคก	๗	ท่าซุง	๑๑๗๑๙๐	๑๖๙๔๘๙๒	แม่น้ำสะแกกรัง	๒๐๐
๓	สถานีบ้านนาเกาะตาลัด	๔	ท่าซุง	๑๑๔๑๓๘	๑๖๘๙๔๗๔	แม่น้ำเจ้าพระยา	๓๐๐
๔	สถานีบ้านบึงทับแต้	๘	ท่าซุง	๑๑๑๗๘๐	๑๖๙๔๔๓๗	คลองยาง	๔๘๐
๕	สถานีบ้านหลุมเข้า	๑	หลุมเข้า	๑๑๑๔๖๔	๑๖๙๔๒๓๖	คลองยาง	๔,๘๐๐
๖	สถานีบ้านท่าทอง	๔	น้ำซึม	๑๑๑๗๔๙	๑๖๙๕๙๗๒	คลองยาง	๒,๑๐๐
๗	สถานีบ้านภูมิธรรม	๓	น้ำซึม	๑๑๒๘๕๑	๑๖๙๖๗๖๑	คลองยาง	๕๐๐
๘	สถานีบ้านหนองตอ	๔	น้ำซึม	๑๑๑๗๔๔	๑๖๙๕๙๘๘	คลองยาง	๑,๖๐๐
๙	สถานีบ้านหาดพัง	๕	หาดทะนง	๑๑๗๔๙๙	๑๗๐๔๓๑๙	แม่น้ำเจ้าพระยา	๖๐๐
๑๐	สถานีบ้านหาดทะนง	๓	หาดทะนง	๑๑๖๗๘๗	๑๗๐๒๖๓๗	แม่น้ำเจ้าพระยา	๑๑๕๐๐
๑๑	สถานีบ้านบางกุ้ง	๕	สะแกกรัง	๑๑๓๙๑๙	๑๗๐๓๔๕๕	แม่น้ำสะแกกรัง	๖๐๐
๑๒	สถานีบ้านน้ำตก	๑	สะแกกรัง	๑๑๔๔๔๐	๑๗๐๑๐๙๙	แม่น้ำสะแกกรัง	๕๐๐
๑๓	สถานีบ้านจักษา	๒	สะแกกรัง	๑๑๓๒๘๔	๑๗๐๔๘๖๘	แม่น้ำสะแกกรัง	๒,๓๐๐
รวม							๑๖,๔๘๐

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดอุทัยธานี

๔. แหล่งน้ำที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี

๔.๑ ลำห้วยทับเสลา ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาในเขตอำเภอบ้านไร่ ทางทิศตะวันตกของจังหวัดอุทัยธานี ไหลผ่านอำเภอลานสัก ลงมาถึงบ้านทับเสลา อำเภอหนองฉาง และแยกออกเป็นสองสาย สายหนึ่งไหลผ่านอำเภอทัพทัน ไปบรรจบแม่น้ำตากแดดที่บ้านโคกหม้อ อำเภอทัพทัน ส่วนอีกสายหนึ่งไหลผ่านอำเภอหนองฉาง อำเภอหนองขาหย่างไปบรรจบที่แม่น้ำสะแกกรังที่บ้านปากกะบาด อำเภอเมืองอุทัยธานี มีความยาวประมาณ ๑๔๐ เมตร

๔.๒ ลำห้วยคลองโพธิ์ ต้นน้ำจากภูเขาแม่กะสี ในเขตอำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์ ไหลผ่านตำบลพลวงสองนาง อำเภอสว่างอารมณ์ไปบรรจบกันที่แม่น้ำตากแดดที่อำเภอทัพทัน มีความยาวประมาณ ๙๐ กิโลเมตร

๔.๓ ลำห้วยขุนแก้ว เกิดจากเทือกเขาในเขตอำเภอบ้านไร่ ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดอุทัยธานี ไหลผ่านในเขตอำเภอบ้านไร่ อำเภอหนองฉาง อำเภอหนองขาหย่าง และไหลลงแม่น้ำเจ้าพระยาที่บ้านเกาะตาลัดในเขตอำเภอเมืองอุทัยธานี มีความยาวประมาณ ๖๐ กิโลเมตร

๔.๔ ลำห้วยคอกควาย เกิดจากเทือกเขาในตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ ไหลผ่านตำบลคอกควาย ตำบลห้วยคต และตำบลวังหิน ในอำเภอบ้านไร่ มีความยาวประมาณ ๕๓ กิโลเมตร

๔.๕ แม่น้ำแม่่วงก์ เป็นแหล่งต้นน้ำของกลุ่มน้ำสะแกกรังที่เกิดจากเทือกเขาแม่่วงก์ ในจังหวัดกำแพงเพชร ไหลผ่านอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จนมาถึงเขตอำเภอสว่างอารมณ์ในช่วงที่ไหลผ่านเขตอำเภอสว่างอารมณ์ ผ่านอำเภอทัพทัน อำเภอเมืองอุทัยธานี จนถึงบ้านอีเท็งเรียกว่าแม่น้ำตากแดด และหลังจากช่วงนี้ไปแล้วเรียกว่าแม่น้ำสะแกกรัง และไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาที่อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท มีความยาวประมาณ ๑๘๐ กิโลเมตร

บทที่ ๒

ความสำคัญของปัญหา

๑. ความสำคัญของปัญหา

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจังหวัดอุทัยธานีได้รับผลกระทบจากปัญหากภัยธรรมชาติต่าง ๆ เช่น ฝนทิ้งช่วง ภัยแล้ง อุทกภัย เป็นประจำทุกปี ได้สร้างความเสียหายต่อพื้นที่การเกษตรและผลผลิตทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร โดยในช่วง ๓ ปีย้อนหลัง (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓) มีพื้นที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย จำนวน ๖ อำเภอ ได้แก่ อำเภอลานสัก อำเภอทัพทัน อำเภอสว่างอารมณ์ อำเภอเมืองอุทัยธานี อำเภอบ้านไร่ และอำเภอห้วยคต รวมมูลค่าความเสียหายกว่า ๒๐ ล้านบาท และในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา กรมอุตุนิยมวิทยาได้มีประกาศการเริ่มต้นฤดูฝนของประเทศไทย โดยแจ้งว่าประเทศไทยคาดว่าจะสิ้นสุดฤดูร้อน และเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูฝน ในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เนื่องจากบริเวณประเทศไทยมีฝนตกชุกต่อเนื่องและครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ในช่วงแรกของฤดูฝน ปริมาณและการกระจายของฝนจะมีมากกว่าค่าเฉลี่ยปกติ ส่วนในช่วงครึ่งหลังของฤดูฝน ปริมาณและการกระจายของฝนจะเข้าสู่ภาวะปกติ อย่างไรก็ตามในบางช่วงจะมีฝนตกหนักถึงหนักมากติดต่อกันหลายวัน ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากในหลายพื้นที่

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหากภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอุทัยธานี ได้มีการเตรียมความพร้อมและจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอุทัยธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำหรับภัยพิบัติด้านต่าง ๆ ได้แก่ ภัยแล้ง อุทกภัย และปัญหาหมอกควัน เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานในการเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตรต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วนั้น เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างได้อย่างมีระบบรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จึงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนแผนปฏิบัติการป้องกันและช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร เพื่อให้แผนดังกล่าวเป็นปัจจุบันสอดคล้องกับสถานการณ์ที่อาจจะขึ้นได้

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการป้องกันและลดผลกระทบจากปัญหาให้กับเกษตรกรที่ประสบภัย

๒.๒ เพื่อเตรียมความพร้อมของส่วนราชการในให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ

๒.๓ เพื่อเป็นการบูรณาการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. เป้าหมาย

พื้นที่ที่มีความเสี่ยงภัยในจังหวัดอุทัยธานี

๔. วิธีการดำเนินงาน

ก่อนเกิดภัย

การดำเนินการก่อนเกิดภัยเป็นการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยติดตามสถานการณ์และแจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร

การเตรียมพร้อมของศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหามลพิษพิบัติจังหวัดอุทัยธานี

๔.๑ การวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย

- สถานีพัฒนาที่ดินอุทัยธานี ประเมินความเสี่ยงในการเกิดภัยพิบัติโดยการสร้างแบบจำลองทำการศึกษวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยและจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยได้แก่แผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซากแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมซ้ำซากแผนที่พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดสภาวะแห้งแล้งแผนที่พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดอุทกภัยแผนที่พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

๔.๒ การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย (early warning)

- ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหามลพิษพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอุทัยธานีเฝ้าระวังติดตามสภาวะทางอุตุนิยมวิทยาเช่นสภาพภูมิอากาศสภาพน้ำฝนสภาพน้ำท่าสภาพน้ำในอ่างจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประเมินสถานการณ์และแจ้งเตือนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อเตรียมการป้องกันและให้การช่วยเหลือเกษตรกรรวมทั้งประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปทราบผ่านสื่อต่าง ๆ รวมถึงเว็บไซต์

- โครงการชลประทานอุทัยธานีวิเคราะห์สถานการณ์น้ำติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำสภาพน้ำท่าและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปทราบผ่านทางสื่อต่าง ๆ

- ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหามลพิษพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอุทัยธานี ติดตามข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าระวังสถานการณ์และประเมินสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และทางผู้นำชุมชนเครือข่ายเกษตรกร อาสาเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เป็นต้น

๔.๓ การเตรียมความพร้อมของหน่วยงาน

๔.๓.๑ ด้านชลประทาน

- ตรวจสอบคาดการณ์ปริมาณน้ำต้นทุนของอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ เพื่อวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง

- วางแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชในลุ่มน้ำต่าง ๆ การส่งน้ำการระบายน้ำและการใช้น้ำให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน

- การเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำโดยการขุดลอกและกำจัดวัชพืชในทางน้ำการตรวจสอบความแข็งแรงของอาคารชลประทานรวมทั้งความมั่นคงของเขื่อนต่าง ๆ

๔.๓.๒ ด้านพืช

- จัดทำแผนการเฝ้าระวังและเตือนภัยศัตรูพืช เพื่อพยากรณ์ศัตรูพืชกำหนดวิธีการจัดทำเขตพื้นที่เสี่ยงภัยของศัตรูพืช รวมถึงติดตามเฝ้าระวังประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชและให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดที่ถูกต้องให้เกษตรกรทราบ

- วางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ แนวโน้มการผลิตการตลาดพืชฤดูแล้ง รวมถึงนโยบายของรัฐบาลเพื่อกำหนดเป้าหมายการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในพื้นที่ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน
- การสำรวจปัจจัยการผลิตได้จัดเตรียมสำรวจเมล็ดพันธุ์ข้าวเมล็ดพันธุ์พืชไร่ – ผัก รวมถึงพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี ณ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกรมการข้าวและศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกรมวิชาการเกษตรซึ่งกระจาย อยู่ในพื้นที่ทั่วประเทศ

๔.๓.๓ ด้านปศุสัตว์

- วางแผนการอพยพสัตว์จัดเตรียมสถานที่ถาวรสำหรับอพยพสัตว์สู่ที่ปลอดภัยและสร้างแหล่งเก็บกักน้ำสำรองเพื่อการเลี้ยงสัตว์
- จัดเตรียมสำรองเสบียงอาหารสัตว์และเวชภัณฑ์ ณ ศูนย์/สถานีวิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ทั่วประเทศ
- จัดทำแผนควบคุมโรคระบาดสัตว์เพื่อเฝ้าระวังโรคสอบสวนหาสาเหตุแหล่งที่มาของการระบาดและแจ้งเตือนเกษตรกรประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็ว

๔.๓.๔ ด้านประมง

- จัดเตรียมพันธุ์สัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ ไว้ช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีเกิดภัย
- ติดตามเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดโรคระบาดสัตว์น้ำพร้อมทั้งจัดเตรียมเวชภัณฑ์เคมีภัณฑ์ต่าง ๆ ให้พร้อม

๔.๓.๕ ด้านการปฏิบัติการฝนหลวง

- วางแผนปฏิบัติการฝนหลวงโดยมีแนวทางการดำเนินงานเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในแหล่งกักเก็บน้ำการเพิ่มน้ำในพื้นที่เกษตรกรรมในช่วงต้นฤดูฝนและแก้ไขปัญหาฝนทิ้งช่วงในช่วงกลางฤดูเพาะปลูกตลอดจนสร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่เกษตรกรรมในช่วงฤดูแล้งเพื่อลดการใช้น้ำจากเขื่อนต่าง ๆ ที่ปล่อยช่วยเหลือพืชฤดูแล้ง

๔.๓.๖ การเตรียมความพร้อมยานพาหนะเครื่องจักรกลเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดอำเภอจัดเตรียมบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งตรวจสอบสภาพและซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์ยานพาหนะให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้ปฏิบัติงานช่วยเหลือเกษตรกรได้ทันเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน
- ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอุทัยธานีประสานข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำฐานข้อมูลเครื่องจักรเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ สถานที่ตั้งและรายชื่อผู้รับผิดชอบประสานงานในภาพรวมของจังหวัด

๔.๔ การประชาสัมพันธ์และให้คำแนะนำด้านวิชาการ

- หน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งให้คำแนะนำในการปฏิบัติด้านพืชปศุสัตว์ประมงให้เกษตรกรทราบเพื่อให้สามารถเตรียมรับสถานการณ์และป้องกันความเสียหายจากภัยธรรมชาติเพื่อลดผลกระทบและความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่เกษตรกรรมและผลผลิตการเกษตร

ขณะเกิดภัย

การดำเนินการขณะเกิดภัยมุ่งเน้นการติดตามสถานการณ์ภัยธรรมชาติ การแจ้งเตือนภัยการรายงานสถานการณ์การประเมินความเสียหายเบื้องต้น และระดมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยด้านการเกษตรได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์

๑) การติดตามสถานการณ์และแจ้งเตือนภัย

๑.๑) ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอุทัยธานี ติดตามประเมินสถานการณ์และแจ้งเตือนภัยไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ภัยพิบัติการแจ้งเตือนภัยและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรในภาพรวมให้ประชาชนทั่วไปทราบผ่านสื่อต่าง ๆ

๑.๒) ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอุทัยธานีติดตามสถานการณ์ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและแจ้งเตือนภัยไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดและเกษตรกรได้ทราบผ่านสื่อต่าง ๆ ในพื้นที่

๒) การประเมินความเสียหายและการรายงาน

๒.๑) สำนักงานเกษตรอำเภอ/เกษตรตำบล รายงานสถานการณ์ภัยธรรมชาติเบื้องต้นส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดและนายอำเภอรวมทั้งศูนย์ติดตามฯ จังหวัดภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๒.๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดประมาณการมูลค่าความเสียหายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนตามแบบรายงานสถานการณ์ภัยธรรมชาติ (คชภ.๑) ส่งให้กรมต้นสังกัดและสำเนาส่งศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอุทัยธานี

๒.๓) ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดอุทัยธานี ติดตามและรายงานสถานการณ์ภัยผลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์และศูนย์ฯ ส่วนกลางทราบ

๓) การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดอุทัยธานีประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งระดมดำเนินการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรตามภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานดังนี้

ด้านชลประทาน

- ปรับแผนการบริหารจัดการน้ำรวมถึงจัดรอบเวรการใช้น้ำเพื่อลดผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้ง
- การสนับสนุนเครื่องสูบน้ำรถบรรทุกน้ำเครื่องผลักดันน้ำรวมทั้งเครื่องจักรเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัย
- เสริมประสิทธิภาพของอาคารชลประทานรวมทั้งปิดช่องทางน้ำหรือเปิดช่องทางน้ำให้ระบายน้ำได้มากขึ้นรวมทั้งเร่งซ่อมแซมอาคารชลประทานที่ชำรุดเป็นการชั่วคราวให้สามารถใช้งานได้

ด้านพืช

- ให้เจ้าหน้าที่ติดตามสถานการณ์การปลูกพืชและออกเยี่ยมเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือเกษตรกร

หลังเกิดภัย

การดำเนินการหลังเกิดภัยมุ่งเน้นการดำเนินการสำรวจและประเมินความเสียหายและให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อให้สามารถประกอบเกษตรกรรมได้ต่อไป

๑) การสำรวจความเสียหาย

๑.๑) สำรวจและประเมินความเสียหายด้านพืชปศุสัตว์และประมงเพื่อเสนอขอรับความช่วยเหลือผ่านคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) และคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) โดยใช้อัตราการช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติปลักย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๒

๑.๒) สำรวจความเสียหายของระบบชลประทานเพื่อซ่อมแซมให้สามารถใช้งานได้ตามปกติโดยเร็ว

๒) การให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเป็นเงิน

๒.๑) การให้ความช่วยเหลือโดยใช้เงินอุดหนุนราชการ

การขอใช้เงินอุดหนุนราชการให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการให้ทันภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่เกิดภัย

๒.๒) การให้ความช่วยเหลือโดยใช้เงินงบกลางกรณีพิพาทกำหนดการประกาศเป็นภัยกรณีฉุกเฉินหรือไม่สามารถใช้เงินอุดหนุนราชการให้ความช่วยเหลือได้ ให้หน่วยงานระดับจังหวัดรวบรวมรายละเอียดการขอรับความช่วยเหลือที่ผ่านความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ. แล้วเสนอเรื่องผ่านกรมต้นสังกัดส่งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อเสนอขอเงินงบกลางในอำนาจของสำนักงบประมาณหรือนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีตามลำดับต่อไป

๓) การฟื้นฟู

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งเข้าปรับปรุงพื้นที่การเกษตรเพื่อให้เกษตรกรสามารถประกอบเกษตรกรรมได้ หรือในกรณีที่เกิดภัยรุนแรง รัฐบาลจะมีนโยบายให้หน่วยงานต่าง ๆ สำรวจและเร่งฟื้นฟูพื้นที่ที่ประสบภัยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะดำเนินการจัดทำโครงการให้เกษตรกรมีอาชีพที่สร้างรายได้ในระยะสั้นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน

๔) บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอุทัยธานี ติดตามสถานการณ์และผลกระทบด้านการเกษตรแจ้งเตือนภัย รวมทั้งติดตามเร่งรัดการช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดให้เป็นไปอย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ และรวบรวมข้อมูลความเสียหายเบื้องต้นการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดภัย แล้วรายงานสถานการณ์และผลการให้ความช่วยเหลือต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์และศูนย์ฯ ส่วนกลางทราบ

- โครงการชลประทานอุทัยธานี/โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาห้วยเสลา ดำเนินการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำวางแผนจัดสรรน้ำ และการเพาะปลูกพืชให้สอดคล้องกับน้ำต้นทุนวางแผนป้องกันน้ำท่วมน้ำแล้ง กำหนดมาตรการควบคุมการใช้น้ำของกิจกรรมต่าง ๆ

ให้สอดคล้องตามแผนที่กำหนดประชาสัมพันธ์/รณรงค์ให้ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนจัดเตรียมความพร้อมของรถบรรทุกน้ำเครื่องสูบน้ำและอุปกรณ์ต่างๆเพื่อให้การช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัย

- **สำนักงานเกษตรจังหวัดอุทัยธานี** จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชติดตามสถานการณ์เพื่อประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร และให้คำแนะนำในการดูแลพืชวางแผนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่แนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งดำเนินการสำรวจความเสียหายและให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการเกษตร

- **สำนักงานประมงจังหวัดอุทัยธานี** จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยเกษตรกร ให้คำแนะนำด้านวิชาการวางแผนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เหมาะสมกับช่วงฤดูกาลรวมถึงการป้องกันและกำจัดโรคระบาดสัตว์น้ำการติดตามสถานการณ์รายงานความเสียหายและให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ

- **สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี** จัดทำทะเบียนผู้เลี้ยงสัตว์ให้คำแนะนำในการวางแผนการเลี้ยงสัตว์ดูแลสุขภาพสัตว์วางแผนอพยพสัตว์ และสร้างแหล่งเก็บกักน้ำถาวรสำหรับสัตว์ในฤดูแล้งการเตรียมเสบียงสัตว์และเวชภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนในกรณีที่ขาดแคลนติดตามสถานการณ์รายงานความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

- **สถานีพัฒนาที่ดินอุทัยธานี** จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยเฝ้าระวังและคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยเพื่อแจ้งเตือนเกษตรกร และให้คำแนะนำการปลูกพืชในเขตที่ดินที่เหมาะสมรวมถึงได้จัดทำแผนงาน/โครงการต่างๆเพื่อช่วยป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติด้านการเกษตร

- **ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุทัยธานี** ประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำในการดูแลพืชการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องเหมาะสม และได้จัดเตรียมสำรองพันธุ์พืชรวมถึงจัดชุดเฉพาะกิจเคลื่อนที่เร็วเพื่อฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมและจัดฝึกอบรมอาชีพด้านการเกษตรแก่เกษตรกรผู้ประสบภัย

- **ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชัยนาท** ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวเพื่อแจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกรประชาสัมพันธ์ และให้คำแนะนำในการดูแลรักษาวางแผนการปลูกข้าวให้เหมาะสมกับสภาพ พื้นที่ผ่านสื่อต่าง ๆ รวมทั้งจัดเตรียมสำรองเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีและจัดทำแผนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพิ่มเติม

- **สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุทัยธานี** จัดทำและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่การเกษตรทรัพย์สินหนี้สินเกษตรกรของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเพื่อให้การช่วยเหลือด้านหนี้สินรวมทั้งฝึกอบรมเพื่อฟื้นฟูอาชีพให้เกษตรกรที่ประสบภัย

- **สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุทัยธานี** ให้คำแนะนำความรู้ด้านบัญชีแก่เกษตรกรสถาบันเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

- **สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต ๑๒** วิเคราะห์สถานการณ์พยากรณ์แนวโน้มการผลิตและการตลาดพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ การประเมินมูลค่าความเสียหายด้านเศรษฐกิจการเกษตรจากการเกิดภัยพิบัติรวมถึงการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการช่วยเหลือเกษตรกร

๕. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๔

๖. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุทัยธานี
๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดอุทัยธานี
๓. สำนักงานประมงจังหวัดอุทัยธานี
๔. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี
๕. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการปศุสัตว์อุทัยธานี
๖. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุทัยธานี
๗. สถานีพัฒนาที่ดินอุทัยธานี
๘. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี
๙. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดอุทัยธานี
๑๐. โครงการชลประทานอุทัยธานี
๑๑. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาห้วยเสลา
๑๒. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุทัยธานี
๑๓. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุทัยธานี
๑๔. ศูนย์เมล็ดข้าวชัยนาท
๑๕. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต ๑๒
๑๖. ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงภาคกลาง จังหวัดนครสวรรค์

บทที่ ๓

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการเกษตรจังหวัดอุทัยธานี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

แผนปฏิบัติงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร (อุทกภัย) ของจังหวัดอุทัยธานี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

[illegible]

โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย		ปีงบประมาณ	ระยะเวลาการดำเนินการ												หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี ๒๕๖๓			ปี ๒๕๖๔									
	จำนวน	หน่วยนับ		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี																
การป้องกันและการเตรียมพร้อมเพื่อลดผลกระทบ																
๑. จัดทำเตรียมชุดปฏิบัติการสัตวแพทย์เคลื่อนที่	๘	หน่วย	๒๕๖๔													สงนง.ปศจ.อน./สงนง.ปคอ.
๒. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์	๘	หน่วย	๒๕๖๔													สงนง.ปศจ.อน./สงนง.ปคอ.
เตรียมพร้อมกับสถานการณ์																
๓. ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ให้ครอบคลุมทุกราย	๒๒,๙๓๙	ราย	๒๕๖๔													สงนง.ปศจ.อน./สนง.ปคอ.
๔. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคสัตว์ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้กับสัตว์	๓๕,๑๒๘	ตัว	๒๕๖๔												สงนง.ปคอ.	
ให้คำแนะนำการดูแลสุขภาพสัตว์																
๕. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดออกหนังสือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๘	อำเภอ	๒๕๖๔												สงนง.ปศจ.อน	
ให้จัดทำแผนเตรียมความพร้อมเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย																
๖. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย	๑	แห่ง	๒๕๖๔												สงนง.ปศจ.อน	
๗. แต่งตั้งคณะทำงาน กำหนดผู้รับผิดชอบตามภารกิจ	๑	คณะ														
๗.๑ จัดทำข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่เสี่ยงภัย	๑	หน่วย	๒๕๖๔												สงนง.ปศจ.อน.	
๗.๒ จัดทำแผนพื้นที่อพยพลสัตว์	๘	อำเภอ	๒๕๖๔												สงนง.ปศจ.อน.	
๘. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือและควบคุมโรค	๘	อำเภอ	๒๕๖๔												สงนง.ปศจ.อน.	
หรือรักษาสัตว์ป่วย รวมทั้งเตรียมยานพาหนะ																
๙. จัดเตรียมสำรองเสบียงอาหารสัตว์ (ไว้ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์ อุทัยธานี)	๓	ตัน	๒๕๖๔													คออ./สงนง.ปศจ.อน.
๑๐. จัดทำข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์โดยปศุสัตว์			๒๕๖๔												สงนง.ปศจ.อน./สงนง.ปคอ.	
อำเภอตรวจสอบความถูกต้องหากไม่ถูกต้องให้ปรับปรุงใหม่																
การเผชิญเหตุ																
๑. ประกาศแจ้งเตือนภัยรายงานสถานการณ์ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ทราบ เมื่อแนวโน้มเกิดภัยพิบัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน เป็นต้น ให้เตรียมรับสถานการณ์			๒๕๖๔												สงนง.ปศจ.อน./สงนง.ปคอ.	

[illegible]

[illegible]

[illegible]

โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย		ปีงบประมาณ	ระยะเวลาการดำเนินการ												หน่วยงานรับผิดชอบ
				ปี ๒๕๖๓			ปี ๒๕๖๔									
	จำนวน	หน่วยนับ		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
การเผชิญเหตุ																
๑. การเร่งซ่อมแซมอาคารที่ชำรุดให้ใช้งานได้ชั่วคราว และงานอื่นๆ			๒๕๖๔													โครงการชลประทานอุทัยธานี
การหยุดยั้งความเสียหาย																
๒. เร่งสำรวจพื้นที่การเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากน้ำ เพื่อประเมิน			๒๕๖๔													โครงการชลประทานอุทัยธานี
ความเสียหายและกำหนดแนวทางช่วยเหลือ																
๓. เสริมกำลังเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่เกษตรลุ่มน้ำ และพื้นที่			๒๕๖๔													โครงการชลประทานอุทัยธานี
การเกษตรที่สำคัญ เพื่อให้พื้นที่ทางการเกษตรได้รับความเสียหายน้อย																
ที่สุด																
การฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม																
๑. ประเมินความเสียหายและการซ่อมสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐาน			๒๕๖๔													โครงการชลประทานอุทัยธานี
ด้านชลประทาน																
๒. สำรวจความเสียหายของระบบชลประทาน เพื่อซ่อมแซมให้สามารถ			๒๕๖๔													โครงการชลประทานอุทัยธานี
ใช้งานได้ตามปกติโดยเร็ว																
๓. การสนับสนุนเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่และรถยนต์บรรทุกน้ำ			๒๕๖๔													โครงการชลประทานอุทัยธานี

โครงการ/กิจกรรม	ปริมาณงาน		พื้นที่เป้าหมาย	ระยะเวลาการดำเนินการ												หน่วยงานรับผิดชอบ
	จำนวน	หน่วยนับ		ปี ๒๕๖๓			ปี ๒๕๖๔									
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑๐. การพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรอาสาและเครือข่าย อปท.																สนง.กษจ.อน.
๑๐.๑ จัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายเกษตรกรอาสา	๑	ฐาน														
๑๐.๒ พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตร	๑๖	ราย	ทุกอำเภอ													
๑๐.๓ เวทีเครือข่ายเกษตรกรอาสาสมัครเกษตร	๖๔	ราย	ทุกอำเภอ													
๑๐.๔ จัดทำเวทีขยายผลถ่ายทอดความรู้อาสาสมัครเกษตร	๑๔๔	ราย	ทุกอำเภอ													
การปฏิบัติการขณะเกิดภัย																
๑. การแจ้งเตือนภัยและประชาสัมพันธ์																
๑.๑ ติดตามประเมินสถานการณ์และแจ้งเตือนภัยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ภัยพิบัติ และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปทราบผ่านสื่อต่างๆ	๘	อำเภอ	ทุกอำเภอ													ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด
๒. การสำรวจความเสียหายและการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย																
๒.๑ การสำรวจความเสียหายเบื้องต้น	ตามสถานการณ์	อำเภอ	ตามสถานการณ์													กขอ./ปมอ./ปคอ.
๒.๒ การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น	ตามสถานการณ์	ราย	ตามสถานการณ์													กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ๑ - ๓
๓. การติดตามและการรายงาน																สนง.สหกรณ์จังหวัดอุทัยธานี
๓.๑ ติดตามและเร่งรัดการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยของหน่วยงานต่างๆ	๒๔	ครั้ง														สนง.กษ.อน.
๓.๒ การรายงาน																
- รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติ	ตามสถานการณ์	ครั้ง														
- รายงานอื่นๆ (ระบุ) ผู้ตรวจกระทรวงฯ	ตามสถานการณ์	ครั้ง														

[illegible]

